

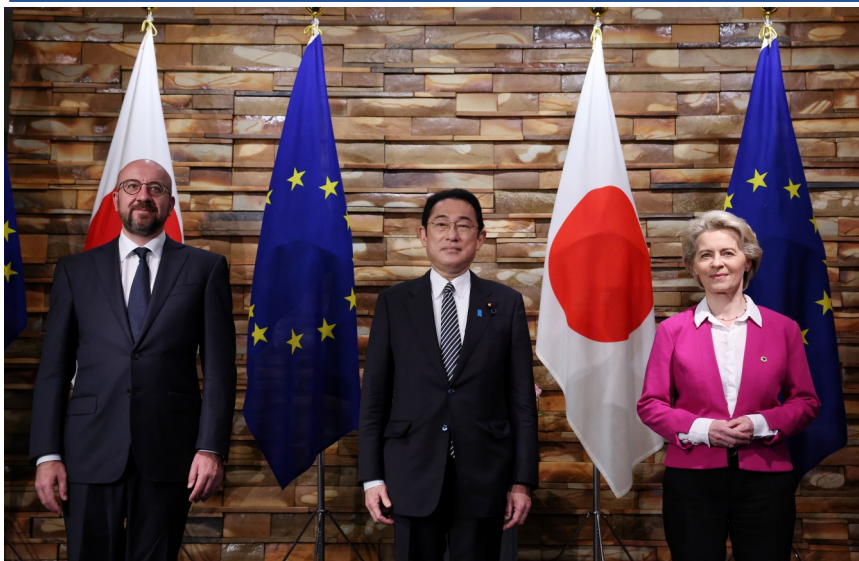
TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Číslo 473
16. května 2022

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Summit EU—Japonsko

Akční plán EU—Ukrajina

Balíček o právech dětí

Korporátní zdanění

Bezemisní silniční doprava

Závěr Konference o budoucnosti Evropy

Schválené rámcové pozice

Program evropský institucí

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

máme před sebou další hektický týden. Nadále pokračují jednání o šestém balíčku sankcí EU vůči Rusku, na scénu se opět významně dostává také brexit, především pak severoirský protokol, po kratší pauze se k pravidelným zasedáním vrací Rada EU, intenzivně probíhají přípravy českého předsednictví a čeká nás i další kulatý stůl Národního konventu o EU.

Od pondělí do pátku se v Bruselu celkem třikrát setká Rada pro zahraniční věci, a to v různých složeních. Hned v pondělí jednali ministři zahraničních věcí o nejnovějším vývoji agrese Ruska vůči Ukrajině, o kterém diskutovali se svým ukrajinským protějškem Dmytrem Kulebou, o aktuálním dění v Chile a v Panamě a také o západním Balkánu. Tomu byl věnován pracovní oběd, během něhož proběhla neformální výměna názorů s ministry zahraničí zemí

západního Balkánu. Zasedání Rady v pondělí předcházelo jednání smíšeného ministerského výboru EU – Kanada, kterému spolu s vysokým představitelem Josepem Borrellem předsedala kanadská ministryně zahraničí Mélanie Jolyová. Hlavními tématy byly společná reakce na ruskou agresi vůči Ukrajině a její globální důsledky, spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany nebo podpora demokracie, lidských práv a mnohostranného pořádku založeného na pravidlech.

V úterý pokračuje Rada pro zahraniční věci zasedáním ve formátu pro obranu. Na programu má provádění Strategického kompasu, neformální diskuzi s generálním tajemníkem NATO Jensem Stoltenbergem a ukrajinským ministrem obrany Oleksijem Reznikovem nebo aktuální dění v Mali.

V pátek pak Rada pro zahraniční věci zasedne ještě ve formátu pro rozvoj. Věnovat se bude dopadům ruské agrese na Ukrajině na rozvojovou pomoc, především na potravinovou bezpečnost.

Evropský parlament má tento týden na programu schůze výborů a dílčí plenární zasedání v Bruselu. To se uskuteční ve středu a ve čtvrtek a poslance čeká projev moldavské prezidentky Maii Sandové, diskuze o energetické bezpečnosti Evropy s ohledem na invazi Ruska na Ukrajinu a nedávné přerušení dodávek plynu do Polska a Bulharska, o boji proti beztrestnosti pachatelů válečných zločinů na Ukrajině nebo návrhu směrnice Rady o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin v Unii.

V pátek proběhne další ze série kulatých stolů Národního konventu o EU. Jeho tématem bude Odolnost dodavatelských řetězců v kontextu strategie Global Gateway. Na reportáž z něj a shrnutí doporučení, která z diskuze vzejdou, se můžete těšit v dalších číslech newsletteru.

Summit EU—Japonsko

Summit EU a Japonska proběhl po dvou letech 12. května prezenčně v Tokiu. EU zastupovali předsedkyně Komise a předseda Evropské rady, Japonsko pak poprvé premiér Fumio Kishi. Obě strany demonstrovaly své úzké a komplexní vazby a potvrdily, že Japonsko je v oblasti Indo-Pacifiku zřejmě nejbližším strategickým partnerem EU.

Summit měl na programu řadu bodů odvíjejících se od husté sítě vzájem-

ných vztahů a uzavřených dohod. Ústředním tématem summitu se nicméně stala válečná **agrese Ruska** proti Ukrajině, kterou obě strany důrazně odsoudily a zavázaly se, že i nadále budou Ukrajině poskytovat politickou, finanční, materiální i humanitární pomoci. Tématem byly také sankce, v kterých se Japonsko i přes svou geografickou vzdálenost silně angažuje,

/Pokr. na s. 2/

a koordinuje je spolu s EU a G7. Stranou v tomto směru nezůstala ani diskuze o zajištění stability globálních trhů s energiemi, vzájemné bezpečnosti dodávek a snahy o diverzifikaci a snížení energetické závislosti. Pokud jde o oblast bezpečnosti a obrany, shoda panovala na dalším posílení úzkých konzultací, mimo jiné pokud jde o boj proti hybridním hrozbám a dezinformacím, kybernetickou bezpečnost, námořní bezpečnost či nešíření zbraní hromadného ničení.

Druhým významným tématem s globálním přesahem byl **narůstající význam Indo-Pacifiku** a hledání možných synergií mezi strategiemi EU a Japonska. Posílení spolupráce v daném regionu je přitom vitálním zájmem obou stran, stejně jako centrální role a stabilita Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) v něm. Za zmínku stojí mj. prohloubení vzájemného dialogu k Číně, zejména pokud jde o celkovou dynamiku vývoje a situaci v regionech jako je Hongkong nebo Sin-ťiang. Vrcholní představitelé dále vyjádřili znepokojení nad provokacemi v Jihočínském a Východočínském moři, odsoudili snahy o změnu statu quo a nerespektování mezinárodního práva a taktéž vyzvali Severní Koreu k ukončení zkoušek jaderných zbraní a balistických raket.

Jak již bylo výše uvedeno, EU a Japonsko jsou strategií a like-minded partneři. Smluvní základnu bilaterálních vztahů tvoří „klasická“ dohoda o volném obchodu, tzv. Economic Partnership Agreement (dále jen „EPA“), a také Strategic Partnership Agreement, které vstoupily v účinnost společně dne 1. února 2019. Doplnuje je dále Partnership on Sustainable Connectivity and Quality Infrastructure, uzavřené v září 2019 jakožto první takové

partnerství EU, a nejnověji pak Zelené partnerství z roku 2021.

Pokrok implementace uvedených dokumentů tvoří značnou část agendy summitu. Do popředí se dostává zejména partnerství v oblasti konektivity, konkrétně společné projekty v Africe, širším evropském sousedství, ale rovněž na Ukrajině, a to v kontextu iniciativy EU Global Gateway.

Konečně letošním summitem došlo ke spuštění dosud poslední platformy, a to **Digitálního partnerství**, které je tak první svého druhu, které EU uzavřela. Cílené je na budování bezpečných 5G a 6G technologií, rozvoj umělé inteligence založené na etických principech nebo posílení odolnosti globálních dodavatelských řetězců v oblasti polovodičů. Digitální oblast přitom hraje zásadní roli také v ekonomických vztazích, přičemž strany se shodly na tom, že zváží možnou revizi EPA a zahrnutí plnohodnotné kapitoly k datovým tokům za účelem rozvoje stabilního prostředí digitálního obchodu.

Celkově se vztahy EU a Japonska úspěšně posouvají z roviny hospodářských vztahů **směrem ke komplexně pojatému partnerství**. Japonsko jako první země na světě zavedlo post ministra pro ekonomickou bezpečnost a spolupráce v této oblasti je dalším možným stupněm, který lze realizovat skrze strategické vazby. Z letošního summitu bylo vydáno společné prohlášení. Na okraj summitu navštívil předseda Evropské rady Charles Michel Hirošimu, kde uctil památku obětí atomové bomby. /E. K. Drnovská/

Akční plán EU - Ukrajina > Komise

Komise vydala 11. května akční plán k vytvoření tzv. Solidarity Lanes mezi EU a Ukrajinou k usnadnění vývozu zemědělských produktů a bilaterálnímu obchodu.

Komise reaguje na problém s vývozem obilí a olejnatých semen v souvislosti s blokadou ukrajinských přístavů v Černém moři ze strany Ruska. To má negativní dopad na globální potravinové trhy a ohrožuje celosvětovou potravinovou bezpečnost. Akční plán obsahuje krátkodobá, střednědobá i dlouhodobá opatření vedoucí k **usnadnění bilaterálního obchodu mezi EU a Ukrajinou**, a to především v oblasti dopravy, logistiky a celní spolupráce. V krátkodobém měřítku je nutné zajistit dostatek silničních vozidel, železničních vagonů, plavidel k přepravě a také strojů k překládce zboží.

K zefektivnění horizontální koordinace by mělo dojít prostřednictvím vytvoření platformy členských států a zainte-

resovaných subjektů v rámci logistického řetězce za účelem optimalizace přepravních toků. Zároveň by mělo dojít k vytvoření **národních kontaktních bodů**, které by měly sloužit k usnadnění výměny informací. V oblasti vnitrozemské plavby se počítá s využitím podunajských přístavů a vodních cest. V silniční dopravě se očekává rychlé uzavření dohody mezi EU a Ukrajinou. Komise se také zaměří na identifikaci klíčových překládkových terminálů na hranicích EU-Ukrajina.

Ve střednědobém a dlouhodobém měřítku se EU a Ukrajina zaměří na **lepší vzájemné dopravní propojení** prostřednictvím koridorů hlavní sítě TEN-T. Důraz se klade na rozvoj železničních tratí standardního rozchodu EU na Ukrajinu i do Moldavska, ale také na zlepšení splavnosti Rýnsko-dunajského koridoru.

/F. Mocák/

Balíček o právech dětí > Komise

Komise zveřejnila dne 11. května dva dokumenty týkající se ochrany dětí – sdělení „Evropská strategie pro bezpečnější internet pro děti“ a návrh nařízení EU o účinnějším boji proti sexuálnímu zneužívání dětí.

Návrh **nařízení** vychází z Evropské strategie o právech dítěte, zveřejněné Komisí v březnu 2021, a Strategie EU pro účinnější boj proti pohlavnímu zneužívání dětí z roku 2020. Po schválení má nařízení nahradit současné nařízení o používání technologií poskytovateli interpersonálních komunikačních služeb ke zpracování osobních a jiných údajů pro účely boje proti pohlavnímu zneužívání dětí on-line.

Nařízení stanovuje jednotná pravidla pro zamezení zneužívání informačních sociálních služeb k online sexuálnímu zneužívání dětí mj. tím, že zavádí povinnosti poskytovatelů hostingových služeb a poskytovatelů komunikačních služeb odhalovat a hlásit online sexuální zneužívání dětí, omezit přístup a odstranit takovýto materiál.

Za účelem lepší spolupráce členských států v této oblasti je navrhováno zřízení **Evropského centra pro boj proti sexuálnímu zneužívání dětí**, které bude spolupracovat s národními institucemi a agenturou Europol na prevenci, pomoci obětem a sběru důkazů.

/Pokr. na s. 3/

Návrh zahrnuje také povinné **posouzení rizik a opatření k jejich zmírnění**: poskytovatelé hostingových nebo mezipřímých komunikačních služeb budou muset vyhodnotit riziko, zda jejich služby mohou být zneužity k šíření materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí nebo k navazování důvěrného vztahu s dítětem za účelem jeho zneužití, poskytovatelé budou také muset navrhnout opatření ke zmírnění rizik.

Tento návrh vychází z nařízení o digitálních službách a doplňuje jej o ustanovení, která se zabývají konkrétní-

mi problémy, které představuje pohlavní zneužívání dětí online.

Nová Evropská strategie vybízí k zlepšení digitálních služeb přiměřených věku a zároveň má zajistit, aby bylo každé dítě online chráněno a respektováno. Komise navrhuje vytvořit **evropský standard pro online ověřování věku** do roku 2024. Jejím cílem je zajistit, aby děti získaly dovednosti a schopnosti činit informovaná rozhodnutí a vyjadřovat se v online prostředí bezpečně a zodpovědně. /M. D. Ličková/

Korporátní zdanění > Komise

Komise 11. května vydala návrh směrnice Debt Equity Bias Reduction Allowance (DEBRA), který navazuje na sdělení o zdanění podniků pro 21. století. To stanoví dlouhodobou vizi, jak zajistit spravedlivé a udržitelné podnikatelské prostředí a daňový systém EU, jakož i cílená opatření na podporu produktivních investic a podnikání a zajištění účinného zdanění. Návrh by měl rovněž přispět k naplnění akčního plánu EU pro unii kapitálových trhů, který má za cíl pomoci podnikům získávat potřebný kapitál, zejména v období po pandemii.

Aktuální podoba daňových systémů napříč státy EU včetně ČR umožňuje za určitých podmínek snížit základ daně z příjmů právnických osob o úroky spojené s dluhovým financováním, ale nikoliv náklady spojené s financováním vlastním kapitálem. To může podniky podněcovat k tomu, aby se namísto navyšování kapitálu za účelem financování svého růstu zadlužovaly. Takové financování investic prostřednictvím dluhu může přispět k nadměrnému hromadění dluhů s možnými negativními vedlejšími účinky na EU jako celek. Tato otázka se stala naléhavější, protože objem dluhů společností se významně zvýšil v důsledku hospodářské krize po pandemii covidu-19. Komise uvádí, že celková zadluženost nefinančních podniků v EU činila v roce 2020 téměř 14,9 bilionu euro, tj. 111 % HDP.

V tomto kontextu Komise předkládá návrh, jehož cílem je povzbudit společnosti k tomu, aby své **investice financovaly spíše kapitálovými příspěvky** než prostřednictvím dluhového financování. Komise navrhuje zavést úlevu pro nové investice financované z vlastního kapitálu, aby se snížilo zvýhodnění dluhu a tím, se podnikům umožnilo získat přístup k potřebnému financování a podpořila se tak jejich odolnost. Návrh stanovuje pravidla pro odečitatelnost pomyslných úroků ze zvýšení vlastního kapitálu a pro omezení daňové uznatelnosti výpůjčních (zejména úrokových) nákladů. Směrnice by se měla vztahovat na všechny daňové poplatníky, kteří podléhají dani z příjmu právnických osob v jednom nebo více členských státech, s výjimkou finančních společností.

Omezení nadměrného využívání dluhového financování a podpora případného obnovení rovnováhy kapitálové struktury podniků mohou pozitivně ovlivnit konkurenceschopnost a růst. Komise očekává, že díky kombinaci úlevy při financování kapitálem a omezeného odpočtu úroků se zvýší investice o 0,26 % HDP a HDP vzroste o 0,018 %.

Celý režim zahrnuje řadu přísných pravidel proti vyhýbání se daňovým povinnostem, aby byla zajištěna daňová spravedlnost. /M. Ondičová/

Bezemisní silniční doprava > Evropský parlament

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) Evropského parlamentu přijal na svém zasedání ve středu 11. května postoj k návrhu na zpřísnění výkonnostních norem pro emise CO₂ pro nové osobní automobily a nová lehká užitková vozidla v souladu s ambicióznějšími cíli Unie v oblasti klimatu. Poslanci ve zprávě vyjádřili podporu návrhu Komise dosáhnout do roku 2035 silniční mobility s nulovými emisemi.

Mezi navrhovaná opatření patří **odstranění pobídkového mechanismu** pro vozidla s nulovými a nízkými emisemi (ZLEV) a vypracování zprávy Komise o pokroku směrem k silniční mobilitě s nulovými emisemi do konce roku 2025. Zpráva by měla obsahovat informace o dopadu na spotřebitele a zaměstnanost, úrovni využívání obnovitelné energie a také informace o trhu s ojetými vozidly. Postupné snižování horní hranice snížení emisí, kterou lze uplatnit na základě ekologických inovací v souladu s navrhovanými přísnějšími cíli (stávající limit 7g CO₂/km by měl zůstat do roku 2024, poté 5 g od roku 2025, 4 g od roku 2027 a 2 g do konce roku 2034). Vypracování společné metodiky EU pro hodnocení celého životního cyklu emisí CO₂ u automobilů a dodávek uváděných na trh EU, jakož i pro paliva a energii spotřebovávanou těmito vozidly. Ačkoli se očekává, že přechod na vozidla s nulový-

mi emisemi bude mít celkově příznivý dopad na **zaměstnanost**, v určitých odvětvích a regionech lze očekávat, že způsobí pokles zaměstnanosti. Komise by se měla těmito dopady důkladně zabývat a posoudit možná opatření v průběhu celého přechodu.

„Toto nařízení podporuje výrobu vozidel s nulovými a nízkými emisemi, vytváří přehlednost pro automobilový průmysl a stimuluje inovace a investice pro výrobce automobilů. Nákup a jízda bezemisních vozů pro spotřebitele zlevní. Jde o důležitý krok v době, kdy ceny nafty a benzínu nadále rostou.“, uvedl zpravodaj J. Huitema.

Legislativní návrh na revizi výkonnostních emisních norem CO₂ pro osobní a lehká užitková vozidla, který předložila Komise v červenci loňského roku jako součást balíčku „Fit for 55“, má přímý dopad nejen na emise, ale také na spotřebitele a automobilový průmysl. Záměrem je přispět k dosažení cílů EU v oblasti klimatu, přinést občanům výhody širším zaváděním vozidel s nulovými emisemi a stimulovat inovace v oblasti technologií s nulovými emisemi. O zprávě, která bude představovat vyjednávací pozici Evropského parlamentu pro jednání o konečné podobě legislativy s Radou EU, bude hlasovat plénum Evropského parlamentu v červnu. /J. Linková/

Na Den Evropy, 9. května, proběhla ve Štrasburku závěrečná akce Konference o budoucnosti Evropy. Ceremoniál, kterého se účastnili předsedkyně Evropského parlamentu, Roberta Metsolaová, předsedkyně Komise, Ursula von der Leyenová, a francouzský prezident Emmanuel Macron, tak završil rok dlouhý proces Konference, který měl velmi nejisté začátky během pandemie covidu-19 před rokem.

Občani EU přijali iniciativu, která jim byla evropskými institucemi svěřena, a na závěr předali evropským institucím závěrečnou zprávu. Ta se soustředí na **49 návrhů**, jež zahrnují konkrétní cíle a více než **320 opatření**, které by měly orgány EU sledovat v rámci devíti témat: změna klimatu a životní prostředí; zdraví; silnější ekonomika, sociální spravedlnost a zaměstnanost; EU ve světě; hodnoty a práva, právní stát, bezpečnost; digitální transformace; evropská demokracie; migrace; vzdělávání, kultura, mládež a sport. Návrhy vycházejí z doporučení občanů, kteří se sešli v rámci evropských panelových diskusí občanů, vnitrostátních panelových diskusí občanů a přispěli svými nápady na vícejazyčné digitální platformě.

Na závěrečném ceremoniálu ve Štrasburku vystoupili za evropské instituce předsedkyně Komise, předsedkyně Evropského parlamentu a za Radu francouzský prezident. Všichni tři vyzdvihli práci, kterou občané během Konference vykonali a přijali jejich doporučení jako výzvu pro další práci evropských institucí. Ve svém vystoupení řekl francouzský prezident Emmanuel Macron, že „díky krizím,

kterými jsme v posledních letech společně prošli, se Evropa změnila. Musíme v tomto vývoji pokračovat a zajistit, aby Unie splnila přání a očekávání občanů. Konference o budoucnosti Evropy, kterou dnes uzavíráme, je jedinečným a svým rozsahem bezprecedentním počinem, který je pro náš kontinent závanem čerstvého vzduchu. Její závěry jsou velmi bohatým zdrojem návrhů, které musí každá instituce v rámci svých kompetencí prozkoumat. Rada bude mít příležitost se k nim vyjádřit v nadcházejících týdnech. Vzhledem k tomu, že tato činnost končí za francouzského předsednictví, děkuji předchozím předsednictvím za jejich nasazení a s potěšením předávám českému a švédskému předsednictví další kroky, které je třeba učinit v návaznosti na závěry konference.“

S nástupem českého předsednictví od 1. července tohoto roku se otevírá pro ČR otázka **implementace závěrů Konference**, jelikož Rada, jakožto jedná ze tří základních institucí EU, se ze své pozice také bude zabývat touto otázkou. Z hlediska ČR je žádoucí, aby se na společném postupu domluvily všechny instituce společně. Zatím ale není jasné, jakou pozici zaujmou všechny zainteresované strany k silicím volání ze strany Evropského parlamentu po otevření evropských Smluv a zahájení Konventu, který by mohl případně zásadně proměnit fungování a pravomocí EU do budoucna.

/J. Janek/

Schválené rámcové pozice > Rámcové pozice

Rámcová pozice ČR k doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k jednání o **komplexní mezinárodní úmluvě o boji proti využívání informačních a komunikačních technologií pro účely trestné činnosti** (vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti)

Rámcová pozice k návrhu nařízení o **ochraně zeměpisných označení pro řemeslné a průmyslové výrobky** (vypracoval Úřad průmyslového vlastnictví)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o látkách, **které poškozují ozonovou vrstvu** (vypracovalo Ministerstvo životního prostředí)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o **fluorovaných skleníkových plynech** (vypracovalo Ministerstvo životního prostředí)

Program evropských institucí od 17. do 23. května > Informace

Zasedání Rady pro zahraniční věci, 16. a 17. května
Mezi hlavní body programu patří západní Balkán, dění na Ukrajině a Strategický kompas.

Plenární zasedání Evropského parlamentu 18. a 19. května

Na pořadu jednání bude dění na Ukrajině, zelená transformace a pravidla digitálního trhu.

Zasedání Rady pro rozvoj 20. května

Proběhne výměna názorů na globální důsledky ruské agrese proti Ukrajině se zaměřením na potravinovou bezpečnost a mnohostrannou reakci.

Zasedání Euroskupiny a zasedání Rady Evropského hospodářského prostoru, 23. května

Na 54. zasedání Rady Evropského hospodářského prostoru budou ministři hovořit o **celkovém** fungování Dohody o Evropském hospodářském prostoru. Povedou rovněž politickou rozpravu o snižování strategické závislosti v oblasti surovin a energie.

Zasedání Rady pro obecné záležitosti, 23. května

Ministři budou rovněž jednat o komentovaném návrhu pořadu jednání pro zasedání Evropské rady konající se ve dnech 23. a 24. června 2022.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 473, týden od 9. až 15. května 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz